

Äitienpäivän kunniamerkit vuodelle 2026

Khall 16.10.2025
268/01.02.03.01/2025

Valmistelija hallinto- ja talousjohtaja Jonne Karinkanta

Pohjois-Suomen aluehallintovirasto pyytää esityksiä vuoden 2026 äitienpäiväkunniamerkkien saajiksi toimialueellaan Pohjois-Pohjanmaalla ja Kainuussa. Sosiaali- ja terveysministeriön Pohjois-Suomen aluehallintoviraston alueelle ehdottama ohjeellinen kiintiö on kolme kunniamerkkiä.

Jakelussa mainittuja pyydetään tiedottamaan alueellaan sopivaksi katsomallaan tavalla äitienpäiväkunniamerkkien hakumenettelystä ja tekemään omat perustellut esityksensä äitienpäiväkunniamerkkien saajiksi.

Äitienpäivän kunniamerkki, Suomen Valkoisen Ruusun Ritarikunnan I luokan mitali kultaristein, myönnetään lasten ja nuorten esimerkillisestä kasvatustyöstä sekä perhe-elämän ja vanhemmuuden edistämisestä ansioituneille äideille. Tasavallan presidentti luovuttaa kunniamerkit äitienpäivänä 2026 valtakunnallisessa juhlassa, jonka järjestelyistä vastaa Mannerheimin Lastensuojeluliitto.

Ehdotukset äitienpäivän kunniamerkin saajasta tulee tehdä 3.11. mennessä siihen aluehallintovirastoon, jonka alueella ehdotettu äiti asuu. Ehdotus tulee tehdä Ritarikuntien ehdotuslomakkeella sekä sosiaali- ja terveysministeriön liitteellä:

Käymme saamamme ehdotukset läpi ja teemme sosiaali- ja terveysministeriölle esitykset kunniamerkin saajista noudattaen meille annettuja alueellisia kiintiöitä. Aluehallintovirastojen esitysten perusteella ministeriö tekee kunniamerkkiesitykset ritarikunnille.

Ritarikunnat julkaisevat huhtikuun loppupuolella kunniamerkin saaneiden äitien nimet verkkosivustollaan: Annetut kunniamerkit vuosittain (ritarikunnat.fi)

Kuka voi saada äitienpäiväkunniamerkin?

Esityksissämme ministeriölle huomioimme, että kunniamerkin saajaehdokkaat edustavat tasapuolisesti erilaisia äitejä. Lasten lukumäärä ei ole määräävä peruste palkitsemiselle. Palkittavien äitien alaikäraja on 40 vuotta.

Esimerkillisen kasvatustyön sekä perhe-elämän ja vanhemmuuden edistämisen lisäksi kunniamerkin perusteluna voi olla laajemman yhteisvastuullisen kasvatustehtävän toteuttaminen esimerkiksi lastensuojelu- ja perhejärjestöissä, nuoriso- ja urheilujärjestöissä tai muissa yhteiskunnallisissa järjestöissä. Ammatissaan kasvattajana toimivalle kunniamerkkiä ei kuitenkaan myönnetä.

Kuka voi ehdottaa äitienpäiväkunniamerkin saajaa?

Kunnat, seurakunnat, yhdistykset ja muut yhteisöt sekä biologiset ja ei-biologiset lapset voivat ehdottaa äitienpäiväkunniamerkin saajaa.

Ehdotuksen liitteenä tarvitaan tietyissä tapauksissa puoltolausunnot. Niissä tulee olla maininta, että puolto on annettu äitienpäivän kunniamerkkiehdotusta varten. Lisäksi puoltojen tulee sisältää kuvaus ehdokkaan kasvatustyöstä.

Puoltolausunnot tarvitaan seuraavissa tapauksissa:

- Jos ehdottaja on biologinen lapsi, ehdotukseen tulee sisältyä vähintään kaksi luotettavaa, toisistaan riippumatonta puoltavaa lausuntoa järjestöiltä tai muilta yhteisöiltä, jotka tuntevat hyvin kyseessä olevan perheen.
- Jos ehdottaja on ei-biologinen lapsi, ehdotuksen etuna on, jos se kahden yllä mainitun puoltolausunnon lisäksi sisältää puollon esim. adoptio-, kasvatti- tai sijaisperheessä asuneelta toiselta lapselta.

Myös muut omaiset, tuttavat ja naapurit voivat olla aloitteellisia kunniamerkkiehdotuksen osalta, mutta tällöin heidän tulee olla yhteydessä tahoon, joka voi tehdä ehdotuksen.

Äitienpäiväkunniamerkin hakeminen sekä äideille jaettavat mitalit ovat maksuttomia.

Vähintään puolet ritarikunnille menevistä esityksistä kohdistetaan kuntien, järjestöjen tai vastaavien yhteisöjen tekemiin esityksiin. Enintään puolet kohdistetaan palkittaviksi esitettyjen äitien omien lasten jättämiin hakemuksiin.

Aluehallintovirastot ottavat kunniamerkkiesityksessään huomioon sekä tasapuoliset alueelliset jakaumat että ruotsinkielisen väestön osuuden. Sosiaali- ja terveysministeriö tekee aluehallintovirastojen esitysten perusteella kunniamerkkiesityksen ritarikunnille.

Kunniamerkkiehdotuslomakkeen ja sen liitteiden lähettäminen

Ritarikuntien lomakkeella tehdyt ja ministeriön liitteellä täydennetyt kunniamerkkiehdotukset sekä puoltolausunnot tulee ehdottomasti allekirjoittaa. Sosiaali- ja terveysministeriö myös edellyttää, että ehdotuksen mukana on kopiot alkuperäisistä asiakirjoista.

Alkuperäinen ehdotuslomake, ministeriön liite ja puoltokirjeet sekä näiden kopiot tulee toimittaa kirjepostina maanantaihin 3.11.2025 mennessä.

Esittelijä Kunnanjohtaja Manninen Marjukka lin kunta

Päätösesitys Esityksistä päätetään kokouksessa.

Päätös